

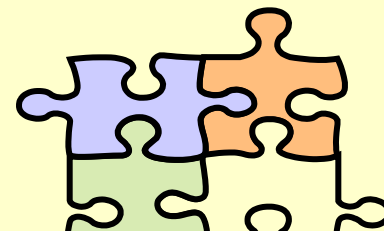
Sposoby budowania partnerstw i współpracy między miastami a ich otoczeniem – doświadczenia polskie

dr Katarzyna Kuć-Czajkowska
Zakład Samorządów i Polityki Lokalnej
Wydział Politologii UMCS w Lublinie

Zadania wymagające koordynacji między miastami i ich otoczeniem

Zadania podstawowe	Zadania dodatkowe
⌘ planowanie przestrzenne ⌘ zbiorowy transport publiczny ⌘ infrastruktura drogowa ⌘ strategia rozwoju obszaru metropolitalnego	⌘ promocja obszaru metropolitalnego (budowanie marki metropolii) ⌘ obsługa inwestorów i oferta dla inwestorów ⌘ organizacja imprez i wydarzeń o znaczeniu ponadlokalnym ⌘ infrastruktura sportu i rekreacji o znaczeniu ponadlokalnym ⌘ gospodarka odpadami ⌘ gospodarka wodnokanalizacyjna ⌘ ochrona środowiska ⌘ energetyka

Projekty ustaw m.in.:

- *2001 Michała Kuleszy*
- *2005 Huberta Izdebskiego*
- *2008 o rozwoju miast, centrach rozwoju regionalnego i obszarach metropolitalnych*
- *2007,2011 o Regionalnym Związku Komunalnym „Silesia”* (A.Gołuch, E.Knosala, R. Stasikowski)
- *2009 o polityce miejskiej państwa i współpracy jednostek samorządu terytorialnego w tym zakresie*
- *2012 o powiecie metropolitalnym Aglomeracji Górnośląskiej* (B.Dolnicki, J.Gumińska-Pawlic, Cz.Martysz)

Utrzymywanie *status quo* – decyzje co do ustanowienia podmiotu metropolitalnego nie są akceptowane, budzą opór
dla władz publicznych bezpieczniejszym rozwiązaniem jest zaniechanie niepopularnych politycznie działań
i pozostawienie problemu metropolitalnego samemu sobie

Przedstawiciele administracji rządowej proponują jedynie zachęty finansowe (np. ZIT-y)

Aglomeracja poznańska - pozytywny przykład zaangażowania głównego miasta

Stowarzyszenie Metropolia Poznań (wcześniej *Rada Aglomeracji Poznańskiej*)=
21 gmin + powiat poznański, gminy też spoza powiatu poznańskiego

Opracowano

Strategię Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej

Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Aglomeracji Poznańskiej

- 2009 -Stworzono zaplecze intelektualne **Centrum Badań Metropolitalnych**
(konsorcjum 4 uczelni), wydaje cykl Biblioteka Aglomeracji Poznańskiej
- wrzesień 2010 -**Związek Międzygminny Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej** (10 gmin, w tym Poznań)
- listopad 2010 -**Związek Międzygminny Transport Aglomeracji Poznańskiej**
(5 gmin zadeklarowało przystąpienie)
- Związek Gospodarka Wodno-ściekowa Aglomeracji Poznańskiej + Aquanet S.A.**
(10 gmin, w tym Poznań) – wrzesień 2012 gotowy projekt statutu
- Związek Schronisko dla zwierząt SCHRONISKO** (11 gmin, bez Poznania)

Wola współpracy

*Wysokość rocznej składki członkowskiej SMP - 50 groszy x liczba mieszkańców,
Poznań 1 zł x liczba mieszkańców (2012 r.)*

Współpraca nie jest łatwa

*„Wszyscy są niby za,
ale w gminach jest obawa, że Poznań je wykorzysta,
a w Poznaniu odwrotnie, że mieszkańcy innych gmin
korzystają z miejskiej infrastruktury nie łóząc na ten cel”*

-Maciej Musiał, Dyrektor Biura Stowarzyszenia Metropolii Poznań

Map of Lower Silesia voivodeship showing the locations of 15 JST (Local Action Groups) that decided to join the Association. The locations are marked with black ovals and labeled: Brzeg na Opolszczyźnie, Zmigród, Krośnice, Trzebnica, Wąsosz, Wąsosz, Wąsosz, Wąsosz, Wąsosz, Wąsosz, Wąsosz, Wąsosz, Wąsosz, Wąsosz, Wąsosz.

Termin do końca
kwietnia 2013, do
końca maja

Do końca czerwca
podejmą radni w
Wołowie i Oławie

Założenia:

- zarząd profesjonalny
- 50-60% budżetu Stowarzyszenia z Wrocławia

**2005- Agencja Rozwoju
Aglomeracji
Wrocławskiej – spółka -
30 gmin udziałowcami**

JST które
zdecydowały się
przystąpić do
Stowarzyszenia

Trójmiasto – integracja i konkurencja

2003 Rada Metropolitalna Zatoki Gdańskiej -18 JST

- inicjatywa Marszałka województwa pomorskiego, Prezydenta Gdańska, wypracowywanie wspólnych stanowisk, przewodniczy Marszałek
forma słabo zinstytucjonalizowana

2007 Metropolitalny Związek Komunikacyjny Zatoki Gdańskiej -14 gmin

organizatorzy transportu: ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni i MZK Wejherowo
stosują różne systemy biletowe

2008 bilet metropolitalny częściowo rozwiązał problem

15 września 2011 Stowarzyszenie Gdański Obszar Metropolitalny -43 JST

cel-działanie na rzecz wspólnych interesów, harmonijnego, społ.-gosp. rozwoju,
poprawa jakości życia mieszkańców

2011 (2 dni przez spotkaniem założycielskim Stowarzyszenia)

Metropolitalne Forum Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów i Starostów
NORDA - inicjatywa prezydenta Gdyni – 21 JST północno-pomorskich

Problem rywalizacji o przywództwo między liderami **Gdańska-Gdyni**
– 2 podmioty o podobnym profilu

(Prezydent Gdyni odcina się od współpracy w inicjatywach Gdańska - zagrożenie suwerenności)

Górnyśląsk

⌘ 1991 **Komunikacyjny Związek Komunalny GOP** – 25 gmin

organizator komunikacji autobusowej i tramwajowej

Integracja - jednolity system taryfowy, koordynacje rozkładów jazdy

⌘ 2007 **Górnośląski Związek Metropolitalny** -14 miast na prawach powiatu

-formuła dobrowolnego związku nie sprawdza się

-brak silnego miasta centralnego (kilkanaście JST o porównywalnym potencjale)

-struktura prowadzi do konkurencji między JST

-udał się jedynie wspólny zakup energii elektrycznej w 2012 i 2013 r.

⌘ 2011 zaplecze merytoryczne - **Stowarzyszenie Śląskie Obserwatorium Procesów Metropolizacyjnych**

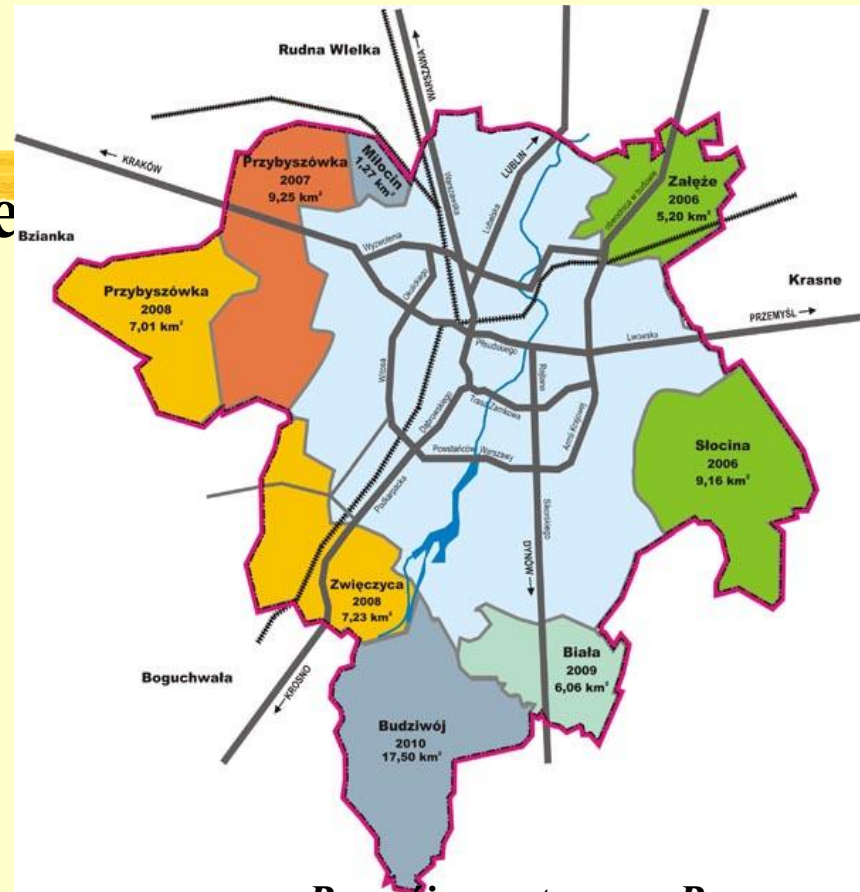
Rzeszów - odosobniony przypadek

Aneksja jednostek sąsiednich

- rozwiązanie skupia zarządzanie w jednym ośrodku decyzyjnym

Rozwiązanie krytykowane

- prowadzi do powiększania granic miasta do rozmiarów uniemożliwiających skuteczne zarządzanie sprawami lokalnymi
- powstaje duża pod względem powierzchni, zróżnicowana społecznie, gospodarczo jednostka

Rozwój przestrzenny Rzeszowa w latach 2006-2010

Rozwój przestrzenny Rzeszowa

Prezydent Tadeusz Ferenc ***"miasto
potrzebuje nowych terenów pod inwestycje"***

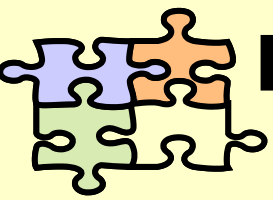
Wszyscy są zgodni
-potrzebne są uregulowania dla miast i ich jednostek sąsiednich,
ale jakie?

Zielona Księga dot. Obszarów ***Metropolitalnych*** kwiecień 2012

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Wyniki konsultacji:

- ⌘ **metropolitalne związki celowe** (międzygminne/gminno-powiatowe) powoływane do zarządzania **kilkoma/jedną usługą publiczną**
- ⌘ tworzone w ramach **inicjatywy oddolnej JST**
- ⌘ **związki celowe** z czasem przekształcone w **powiat metropolitalny**

Integracja i koordynowanie współpracy - formy

- ⌘ **dobrowolna/obligatoryjna współpraca JST wchodzących w skład aglomeracji:** rady, związki międzygminne, stowarzyszenia
- ⌘ **aneksja przez miasto centralne jednostek sąsiednich**
- ⌘ **powiat metropolitalny**
- ⌘ **zarządzanie aglomeracją nie wymaga ram instytucjonalnych:**
fora, konferencje, których zadaniem jest informowanie i koordynowanie wspólnych stanowisk

wnioski/rekomendacje

- w Polsce duże miasta i ich jednostki sąsiednie (otoczenie) rozwijają się same, w oderwaniu od miasta centralnego (często konkurując między sobą) – *brak woli współpracy*
- uregulowania dotyczące miast i ich otoczenia w Polsce powinny przyjąć **formę uniwersalnych, elastycznych rozwiązań dla ośrodków mono- i policentrycznych**
- warto rozważyć **wprowadzenie pilotażowych rozwiązań** dla aglomeracji, które wyróżniają się tradycją współpracy
- jak najszybciej stworzyć prawną **możliwość tworzenia związków gminno-powiatowych**
- w budowaniu partnerstw i współpracy **pomogą ZIT-y**
(*Zintegrowane Inwestycje Terytorialne 2014-2020*)

Dziękuję za uwagę